

Hodně znepokojující zjištění! Pentagon nehodlá zveřejnit výsledky testů F-35.

- CZ24 News | 14. března 2024

USA: Martin Jedlička se zamýšlí nad aktuálním stavem projektu F-35 a zejména záměrem Pentagonu utajit zprávu o výsledcích testování letounu.

V září loňského roku byly konečně dokončeny dlouho očekávané testy a komplexní zkoušky víceúčelového bojového letounu Lockheed F-35 a čekalo se na souhrnnou zprávu o výsledcích testování.

Před několika málo dny [zveřejnila](#) agentura *Bloomberg* s odvoláním na vyjádření mluvčího Pentagonu, že by měla být konečná zpráva hotova do konce letošního března, avšak bude vedena celá v režimu utajení, a tedy veřejnosti nedostupná!

Více než 200stránkový dokument má obsahovat podrobné hodnocení výsledků testů letounů vůči širokému spektru letounů a dalších prostředků vzdušných hrozeb jakož i míru jejich provozuschopnosti a připravenosti k různým typům bojových misí.

Informace o utajení vyvolala negativní reakce i v řadách amerických zákonodárců, kdy například kongresman Rob Wittman, předseda podvýboru Sněmovny reprezentantů dohlížejícího na program F-35, poznamenal, že daňoví poplatníci mají nepochybně právo vědět, jak jsou utráceny jejich peníze.

Podle Toma Christie, který vedl testování letounu od července 2001 do ledna 2005, je zcela neobvyklé, aby byla celá zpráva utajena; běžný postup je takový, že pokud zpráva obsahuje skutečně citlivé údaje, pak jsou vyčleněny do samostatné utajené přílohy, avšak zpráva samotná je veřejná.

Kontroverzní projekt, který oficiálně započal 26. října 2001, kdy společnost Lockheed Martin obdržela od Pentagonu kontrakt na vývoj F-35, a dosud spolkl obřích 1,7 bilionu USD (v přepočtu bezmála 40 bilionů korun, tedy zhruba 21 aktuálních ročních rozpočtů ČR), se dlouhodobě potýká s řadou problémů a nedostatků, z nichž k těm nejzávažnějším patří nedostatečný výkon motoru F135, který bude muset být přepracován aby vyhověl požadavkům na zvýšené dodávky energie pro chlazení složité palubní elektroniky, stále nedokončená modernizace Block4, jejímž pilířem je hardwarové a softwarové vybavení ve zkratce známé jako TR3, či náhrada poruchového řídicího systému ALIS za spolehlivější a modernější ODIN.

Optimismus ale nevzbuzuje ani [poslední 18stránková zpráva DOTE](#), organizační složky Pentagonu odpovědné za průběžné vyhodnocování jednotlivých vojenských projektů, shrnující na stránkách 40-58 vývoj projektu F-35 za rok 2023; podle ní přetrvávají zejména závažné nedostatky ve spolehlivosti a míře provozuschopnosti F-35.

Na straně 45 se výslovně uvádí, že „V roce 2023 byla míra provozní připravenosti letounů pod úrovní roku 2022 poté, co v roce 2021 měla sestupnou tendenci“!

Ukazatel minimální míry provozuschopnosti vojenských letounů ozbrojených sil USA je na základě historického vyhodnocení stanoven na 65 % přičemž u letounů F-35 dosahuje tento ukazatel za posledních 12 měsíců (k září 2023) hodnoty 51 % a za předchozích 12 měsíců se nijak výrazně nezlepšoval. Tato hodnota ovšem reflektuje pouze provozuschopnost k jednomu typu bojové mise, ovšem F-35 je víceúčelový stroj určený pro řadu rozličných typů misí (vzdušný souboj, bitevní

podpora pozemních jednotek, strategické údery za použití jaderných zbraní, bojové mise v rámci námořnictva a námořní pěchoty apod.).

Ukazatel provozuschopnosti vztažený ke všem typům bojových misí, připadajících v úvahu pro danou verzi letounu (A-leťectvo, B-námořní pěchota, C-námořnictvo) za stejné hodnotící období dosahoval pouze 30 %!

Dalším zajímavým ukazatelem je údaj o „počtu letových hodin mezi kritickými poruchami“, který mapuje dobu opravy závady, znemožňuje letounu vzlétnout nebo dokončit příslušnou bojovou misi; normativní hodnota, stanovená pro typ F-35A (objednaný i českou armádou), je 20 hodin, k 31. květnu 2023 však byla skutečná hodnota pouhých 10,5 hodin ve srovnání s 10,1 hodinami o rok dříve. Jinými slovy, již po 10 letových hodinách, tedy o polovinu času dříve se vyskytly závažné závady, které bránily bojovému použití letounu, přičemž v období 2022 a 2023 se tento ukazatel nijak zásadně nezlepšil.

Názornou představu o technologické náročnosti konstrukce letounu z hlediska jeho případných oprav dává i ukazatel počtu hodin potřebných pro provedení neplánované opravy („mean time to repair“): zatímco normativní hodnota je stanovena na 2,5 hodin, empirická hodnota z reálného provozu vychází na 5,2 hodiny, tedy více než dvakrát tolik (k datu posouzení 31.5.2023), přičemž o rok předtím byla hodnota stejná.

Výrazným nedostatkem je i stálý nedostatek plně funkčních motorů F135.

Vrátíme-li k nadpisu příspěvku, pak z něj lze dedukovat, že výsledky testů F-35 velmi pravděpodobně více či méně nesplňují zadání, neboť v opačném případě by se jimi Pentagon nepochybně rád pochlubil.

Jistým varováním může být i dílčí porovnání bojových schopností a vlastností F-35 a osvědčeného letounu A-10 z hlediska bitevní podpory pozemních jednotek, což je jeden z typů misí, které by měl F-35 rovněž plnit.

Testování obou letounů proběhlo již v letech 2018 a 19, ovšem teprve v roce 2023 se [podařilo nevládní americké neziskovce POGO \(Project on Government Oversight\) získat na základě zákona o svobodném přístupu k informacím cenzurovanou verzi konečné souhrnné zprávy](#). I z ní však vyplývá, že F-35 nesplňuje požadavky kladené na efektivní plnění tohoto typu misí a není plnohodnotnou náhradou za osvědčené bitevníky A-10!

Konkrétní doporučení pro zvýšení efektivnosti F-35 v těchto typech misí, uvedená na straně 31 hodnotící zprávy, jsou začerněna. Jako výrazný nedostatek je u F-35 ve srovnání s A-10 hodnoceno výrazně nižší užitečné bojové zatížení (tedy množství zbraňové výbavy kterou je letoun schopný nést). Například A-10 může nést pro svůj 30 mm kanón GAU-8 až 1350 nábojů, zatímco F-35 má pouze 25 mm kanón se 181 náboji a navíc trpí výraznou nepřesností střelby na vzdušné cíle. Letouny A-10 dosahují také větší přesnosti zásahů pozemních cílů než F-35, což je klíčové právě v případech bojové podpory pozemních jednotek.

Ovšem nejvíce znepokojující je zjištění, že velení amerického letectva neplánuje pro piloty F-35 na roky 2023 a 2024 žádné školení na mise bitevní podpory pozemních jednotek!

Ve světle shora uvedených zjištění zůstává otázkou, jaké jsou skutečné výsledky komplexních zkoušek letounu F-35 a jak ovlivní jejich zamýšlené využití z hlediska úkolů Vzdušných sil Armády České republiky poté, co budou po roce 2031 skutečně k dispozici.

[ZDROJ](#)